

Nuone-teematapaaminen

Teema: Turvallisuus

Aika: Tiistai 22.3.2022 klo 9–11

Paikka: Vaasa, Borgaregatans skola

Osallistujat: 18 oppilasta 7.–9. luokilta, opettaja, Elina Pekkarinen, Terhi Tuukkanen

Lapsiasiavaltuutettu tapasi yläkoululaisia Borgaregatans skolassa Vaasassa maaliskuussa 2022. Tapaamisen teemana oli turvallisuus, ja siihen osallistui 18 yläkouluikäistä oppilasta. Oppilaat saivat pohtia aluksi pienryhmissä turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Sen jälkeen oppilaiden ajatuksia käytiin läpi yhdessä keskustellen. Keskustelua käytiin kolmesta turvallisuuteen liittyvästä teemasta: turvallisuuden määritelmästä, turvallisuuden ja turvattomuuden kokemuksista sekä turvallisuuden edistämisestä.

Monet oppilaat kuvasivat turvallisuutta sen vastakohtaan kautta. Turvallisuus merkitsi heille sitä, ettei tarvitse pelätä, stressata, huolehtia, eikä mikään uhkaa heitä tai häiritse heidän arkeaan. Turvallisuutta kuvattiin olotilaksi: se on rauhan, mukavuuden ja varmuuden tunnetta. Kun on turvallista, voi olla oma itsensä, iloinen ja hyvinvoiva ja kaikki on helpompaa. Turvallisuuden merkitys arvioitiin suureksi, koska ilman turvallisuuden tunnetta voisi saada paniikkikohtauksia ja moni asia, kuten nukkuminen ja keskittyminen, olisi vaikeampaa.

Oppilaat kertoivat monista asioista, jotka saavat heidät tuntemaan olonsa turvalliseksi. Tällaisia olivat esimerkiksi ympärillä olevat, tutut ja luotettavat ihmiset, aikuiset, ystävät ja perhe, sekä puhuminen heidän kanssaan. Myös rutiinien ja perusasioiden, kuten ruoan ja nukkumisen sekä puhelimen koettiin tuovan elämään turvaa. Joillekin oppilaille harrastukset ja oma mieluisa tekeminen, kuten musiikin kuuntelu, piirtäminen tai eläinten kanssa oleminen toivat turvallisen olon. Omien oikeuksien tunteminen ja tarvittaessa pääsy hätäkeskukseen nähtiin turvallisuutta edistävinä asioina.

Oppilaat kertoivat pelkäävänsä tuntemattomia ihmisiä tai sitä, kun sellainen ihminen seuraa, esiintymisiä ja outoja ääniä erityisesti silloin kun on yksin. Toisaalta oppilaiden pelot liittyivät maailmantilanteeseen: sotaan Ukrainassa, aseisiin, rikollisuuteen sekä huumeisiin. Oma kouluaan oppilaat pitivät turvallisena, vaikka kiusaamistakin kerrottiin esiintyvän. Myös Vaasa kaupunkina pidettiin pääosin turvallisena, vaikka oppilaat kertoivat välttelevänsä kulkemista tietyille alueille erityisesti tiettyyn aikaan päivästä ja vuodesta. Maailmaa oppilaat pitivät osittain turvattomana paikkana.

Oppilaat toivat esille useita toimenpiteitä, joita voitaisiin tehdä, jotta lapset ja nuoret tuntisivat olonsa turvallisemmaksi. Turvallisuutta voitaisiin oppilaiden mielestä edistää arjen tasolla parantamalla ruokaa, teitä ja terveydenhuoltoa, tarjoamalla ilmaista terapiaa sekä lisäämällä yhteistyötä ja hyväksyntää erilaisuutta kohtaan ja puuttamalla syrjintään. Maailmanlaajuisesti turvallisuutta voitaisiin oppilaiden mielestä edistää suojelemalla luontoa, luopumalla ydinvoimasta ja puuttamalla nälänhätään.

Lasten ja nuorten turvallisuudesta ovat vastuussa oppilaiden mukaan ennen kaikkea aikuiset, kukin sukupolvi vuorollaan aikuisiässä. Aikuisista mainittiin erityisesti opettajat, koulun henkilökunta, poliisi ja perhe ja vanhemmat. Myös lasten katsottiin olevan vastuussa toisten lasten turvallisuudesta. Tunteakseen olonsa turvalliseksi lapset voivat tehdä asioita, jotka tekevät heidät iloiseksi, puhua aikuisten kanssa, jos jokin mietityttää, sekä tehdä itse aloitteita oppiakseen tuntemaan toisia ihmisiä. Oppilaiden mielestä kaikki voivat yhdessä toimia turvallisuuden edistämiseksi.

